

ЩОДО ОКУПНОСТІ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА В СКОТАРСТВІ

Становлення ринкової економіки в Україні супроводжується затяжною економічною та соціальною кризою, що негативно впливає на діяльність аграрних підприємств і сільського господарства в цілому. Трансформаційні процеси вимагають обґрунтування принципово нової системи розробки ринкових стратегій сільського господарства.

Забезпечення країни продовольством у відповідності до норм раціонального харчування належить до числа тих проблем, які не мають кон'юнктурного характеру та знаходять свій вираз у понятті продовольчої безпеки. На кожному етапі розвитку національної економіки особливої гостроти набувають певні її складові. В сучасних умовах до них відноситься задоволення потреб у продуктах тваринного походження, серед яких особливе місце належить продукції скотарства – галузі, яка традиційно відіграє провідну роль у розвитку сільськогосподарського виробництва.

У процесі трансформаційних перетворень галузь скотарства, як і інші галузі сільського господарства, зазнала значних змін. Саме у цей період відбулися процеси, які кваліфікуються як негативні. Одним із індикаторів значного погіршення стану функціонування галузі скотарства є зменшення обсягів виробництва продукції. Одночасно з цим слід зазначити, що зміни, які відбувалися у сільськогосподарських підприємствах і господарствах населення, були принципово відмінними. Якщо у підприємствах зменшення обсягів виробництва

продукції відбувалося надвисокими темпами, то у господарствах населення, навпаки, – спостерігалось їх зростання. Унаслідок цього відбулася принципова зміна співвідношення підприємств і господарств населення у загальних обсягах виробництва продукції скотарства.

Крім того, після вступу України до СОТ у 2008 р. загострилася конкурентна боротьба з товарами іноземного виробництва на внутрішньому ринку м'яса і м'ясних продуктів. Чинниками, що негативно впливають на розвиток вітчизняного м'ясного скотарства, є імпортований яловичини, телятини, м'ясних продуктів і субпродуктів. Після вступу України до СОТ рівень тарифного й нетарифного захисту ринків м'яса та м'ясних продуктів було суттєво знижено. Як і всі країни, що приєднуються до СОТ, Україна при вступі взяла на себе зобов'язання у 4 сферах: 1) доступу на ринок сільськогосподарських і продовольчих товарів; 2) державної підтримки сільського господарства; 3) санітарних і фітосанітарних заходів; 4) експортної конкуренції у торгівлі.

Аналіз стану та проблем розвитку галузі скотарства засвідчує існування очевидної суперечності між значенням галузі для забезпечення повноцінного харчування, доходами та купівельною спроможністю населення, динамікою виробництва молока та приросту ВРХ.

Особливе занепокоєння викликає невпинне зменшення поголів'я корів – основи відтворення стада великої рогатої худоби. Тому до оцінки галузі скотарства слід підходити не тільки з позицій задоволення потреб у продуктах харчування, а й її значення у формуванні загальних витрат і доходів підприємств. Скотарство слід оцінювати з точки зору місця галузі у вирішенні однієї з головних проблем сучасності – забезпеченні сталого розвитку сільського господарства. З усіх галузей сільського господарства скотарство найбільш успішно вирішує виробничі завдання у контексті багатофункціональності сільського господарства.

Особливого підходу потребує розрахунок прибутковості по окремих видах продукції. Продукція скотарства у цьому відношенні має досить суттєві особливості. Одна з них полягає у тому, що у молочному скотарстві одночасно здійснюється виробництво двох основних, взаємопов'язаних видів продукції – молока та приросту ВРХ, з поки що принципово відмінним рівнем рентабельності виробництва. У сучасній практиці визначення собівартості та результатів реалізації продукції це враховується тільки частково. Рівень окупності по цих видах продукції обчислюється окремо, що, на нашу думку, обумовлює завищення рівня прибутковості молока. Тому заслуговує на увагу підхід, за якого одночасно визначається окупність витрат по результатах реалізації молока та вибраканих корів, з одного боку, і молодняку та дорослих тварин на відгодівлі – з іншого. Правда, наявна статистична звітність не дозволяє здійснювати такі розрахунки. Але є можливість визначити окупність витрат у цілому по скотарству, що дозволить більш повно оцінити ситуацію у галузі, причому з урахуванням тих доплат, які надходять по різних каналах.

Таким чином, сьогодні в Україні склалася негативна тенденція стосовно споживання продуктів харчування, за якої їх споживається менше, ніж вимагає мінімальна норма харчування. Особливого занепокоєння викликає споживання продукції тваринницького походження. Тому головним стратегічним завданням розвитку сільського господарства України має стати відновлення обсягів виробництва продукції тваринництва, які б гарантували раціональний рівень споживання продуктів харчування за належно існуючого платоспроможного попиту.

Список використаної літератури

1. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року /за ред. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка. – К. : ННЦ “ІАЕ”, 2012. – 182 с.
2. Шлапак О. В. Розвиток і можливості захисту вітчизняного м'ясного скотарства в умовах СОТ / О.В.Шлапак // Економіка і прогнозування. -2013. - № 1. – С.97-108